

A TIZÁNINNENI REF. EGYHÁZKERÜLET

1865. év július hó 10. s több napjain

SÁROSPATAKON

tartott

GYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

A tizáninnyi ref. egyházkerület 1865. év július 10-ik s több napjain tartotta közgyűlését Sárospatakon nagyméltóságú idősb báró Vay Miklós főgondnok és főtisztelendő Zsarnay Lajos szuperintendens urak kettős elnökletük alatt, az egyházmegyék képviselői és több buzgó hitsorsosink közreműködésükkel.

Az egyházmegyék képviselői voltak :

Az abauji egyházmegyéből.

Átányi József, esperes, szántói,
Kérészy Mihály, alsó-vadászi,
Futó Dániel, szikszói lelkészek.

Bárczay Albert, segédgondnok.
Komáromy László, világi tanácsbíró.

Az alsóborsodi egyházmegyéből.

Prágai Lajos, h. esperes maklári,
Vattay Sándor, s. keresztúri lelkészek.

Szathmáry Király Pál, s. gondnok.
Báró Vay Béla,
Mocsáry Lajos, v. tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből.

Bodnár András, berentei lelkész.

Miklós Gyula, v. tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből.

Szenpétsri Sámuel, esperes, pelsőci,
Majomi József, felsőszuhai lelkészek.

A tornai egyházmegyéből.

Lovass Sámuel, esperes, szilicei,
Vajányi Lajos, perkupai lelkészek.

Lovász Miklós, segédgondnok.
Zsarnay Imre, v. tanácsbíró.

Az ungi egyházmegyéből.

Szabó Endre, esperes, csicseri,
Német Imre, bési lelkészek.

Bernáth Zsigmond, segédgondnok,
Kovács Károly, v. tanácsbíró.

Az alsózempléni egyházmegyéből.

Hegedűs László, esperes, sárospataki,
Nagy József, karcsai,
Anti János, tályai,
Bodolai József, tokaji lelkészek.

Báró Vay Sándor,
Kun Dániel,
Erdélyi János, v. tanácsbírók.

A felsőzempléni egyházmegyéből.

Laki Endre, esperes, m. izsépi,
Kálniczky János, mihalyi
Bálint József, lasztóci,
Dudás Lajos, kazsui lelkészek.

Dókus József.
Évva András, urak.

Kun Bertalan, egyházkerületi főjegyző.
Antalfi János, főiskolai igazgató.
Árvai József, képezdei igazgató.
Dr. Soltész János, gimnáziumi igazgató.

Szathmáry Király József.
Komáromy József, főiskolai algondnok.
Apostol József, világi jegyző.

Főtiszteletű szuperintendens ur buzgó alkalmi imával nyitván meg a tanácskozást.

95. Először is a tanácskozó testület kiegészítése végett, az egyházmegyei képviselők névsora s megbízó levelük nézetvén át, azok meghitelesítették.

96. Tolcsvai Nagy Gedeon számvevőszéki elnök, Kazinczy András, felsőzempléni, és Borbély László gömöri s. gondnok urak az elnökséghez intézett levelökben gyűlésről elmaradásukat indokolván

az tudomásul vétetett.

97. A folyó évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyve 19. száma alatti határozatra főtiszteletű szuperintendens úr jelentvén: miszerint a folyamodó bodrogközi lelkészeknek, az ártéri fizetések nyomasztó terhe aluli fölmentetésük, vagy ezen terheknek az egyházak és azoknak lelkészei s tanítói között lehető igazságos megosztása tekintetből, megbízatása következtében magát az illető megyei hatósággal érintkezésbe tette, de eddigi eljárásának még semmi eredménye nem lón.

Ujlag fölkéretik főtiszteletű szuperintendens ur, hogy ezen ártéri fizetési terhek lehető könnyítésének eszközlését továbbra is gondjai kiváló tárgyává tenni méltóztassék.

98. Olvastatták a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács több rendbeli leiratai, melyek szerint

a) a 31,171. szám alatt a sárosmegyei eperjesi ágostai hitvallású anyaegyházhoz tartozó, s iskolát építeni szándékozó berkai fiók egyházközség,

b) a 33,412. szám alatt a Csehországban fekvő lysai iskolát építő helvét hitvallású egyház,

c) a 35,404. szám alatt a szepesmegyei topporci ágostai hitvallású anya egyházhoz tartozó Ómajor, és Sublechnicz, templomukat kijavítani s iskolát építeni szándékozó leány gyülekezetek,

d) a 37,546. szám alatt a morvaországú weseli helvét hitvallású egyházhoz tartozó, s iskolát építő Polom község,

e) a 39,683. szám alatt a nógrádmegyei tamási ágostai hitvallású anya egyházhoz tartozó, s templomot építő podrecsányi leány egyház,

f) a 41,953. szám alatt a csanádmegyei pusztaföldvári ágostai hitvallású, s templomot és iskolát építő fiók egyház részére az ország területén lévő, mindkét hitfelekezetű evangélikusok közt közhirdetés utjáni segélygyűjtés rendeltetik.

g) A 18,239. szám alatt az erdélyi görög keleti püspökség, az erdélyi és magyarországi románok érseki és metropolitai rangra lett emeltetése közöltetvén: a verseci, temesvári egyházmegyebeli román és az aradmegyei szerb községek, mind addig, míg a nevezett új metropolitának forma szerint át nem adatnak, a régi viszony megtartása mellett, az eddigi egyházi kormányzat alatt maradni köteleztetnek;

h) a 37,295. szám alatt a Salzburgban építendő evangélikus templom építési alapja növelésére kibocsátot sorsjegyek árulása megengedtetik;

i) a 30,138. szám alatt a rokkant katonák tápdíj-nyugtáikhoz szükségelt bizonyítványokérti díjkövetelésektől a lelkészek eltiltatnak.

Mindezen felsőbb leiratok már nagyrészen köröztetve lévén, köztudomásul vétetnek.

99. Ugyancsak a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács által a 17,583. szám alatt kelt leiratában, a római katolikus ifjaknak a protestans tanintézetekbe lett felvételök és hitvallásukbani oktattatásuk körül észlelt némely szabályszerűtlenségeknek állítólag több oldalról történt feljelentetése következtében, a folyó évi január hó 19-én 208. szám alatt kelt kegyelmes királyi udvari leirat folytán, az ez iránt fennálló szabályrendeleteknek szigorubb érvényesítés rendeltetett el.

Egyházkerületünk az idézett leiratban tanintézeteinkre vonatkozólag érintett szabályszerűtlenségek elkövetésével legkevésbé sem érzi magát vádoltathatónak; s miként a közoktatás ügyében a római katolikus ifjak felvételére és vallásukbani oktatásukra nézve, eddig is szigoruan csak a fennálló törvényekhez alkalmazkodott; úgy jövőben is ezen főleg a vallásbéli jogegyenlőséget nyilván biztosított 1848. törvényeknek védpaizsa alá helyezkedve, minden a köztanügyet illető dolgokban a jog és törvényesség ezen korlátain belül szabályszerűen járand el.

100. Folyó évi miskolci tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyve 51. pontját illetőleg: a főiskolai gazdasági választmány oda utasítottván: hogy az egyetemes tanügyi bizottmány által díjazott pályamunkáknak, az egyházkerületi fő leánynövelde javára fordítandó áráról vezetett számadását egyházkerületi kormányunknak legközelebb mutassa be: érintett számadás, jelen gyűlésünkre bemutatattott; mely szerint az összes kiadás ezen könyvek kiállítására egyházkerületünk részéről: 1301 frt. 61 kr. a bejött pénz összesen 980 frt. 35 kr. lévén, s ezen befektetett összegből, — ezen bevételt levonván: — marad hiány: 321 frt. 25 kr. S minthogy az összeg még kifizetetlenül könyvekben hever s így tiszta jövedelem nincs: az egyházkerületi főleánynövelde részére jelenben semmi pénz ki nem adható.

Tudomásul vétetvén; a még hátralékban lévő, s könyvekben heverő pénzek behajtása, a főiskolai gazdasági választmány legsürgösb köteletségévé tétetik.

101. Olvastatott Márkus László olaszországi reformált táborigazgató lelkésznek, folyó év május 30-án Rovigóban kelt, s főtiszteletű szuperintendensünkhöz intézett időszakos jelentése; melyben eddigi működésének, a más vallású táborigazgató lelkészekhez viszonyának, s általában a lelki gondjai alá bízott hitrokon hadfiak vallásos szükségleteinek, részletes és hű rajzát adja.

A nagy érdeklődéssel fogadtatott időszakos részletes jelentés tudomásul vétetvén s nevezett táborigazgató lelkész úrnak eddigi működései teljesen méltányolattván, ilyeszerű időszakos jelentései jövőre is bevarratnak.

102. Olvastatott a csenyétei egyház folyamodványa, melyben előterjeszti, mikép régi, összerozzant templomának a legnagyobb gondoskodás mellett is továbbrai fentarthatása lehetlenné válván, Isten segedelmével új templom építésére határozta el magát: de mivel e szent cél kivitelére önerejüleg tehetetlen, kéri egyházkerületi kormányunkat, hogy részére egyházkerületünk kebelében házonkénti megkeresés, más testvér egyházkerületekben pedig hirdetés útján segélygyűjtést eszközölni méltóztassék.

Folyamodó egyház kérelme megadatik; részére egyházkerületünk kebelében a házonkénti segélygyűjtés elrendeltetik, a testvér egyház kerületekben pedig közhirdetésre ajánltatik. Hogy pedig Isten dicsőségére célzó szent szándokában amálkább előmehessen, folyamodó egyház részére a templom építésének megkezdésekor kézbesítendő 100 frt. a gyámtárból kiadatni elhatároztatott.

103. A zilahi ref. gimnázium előjárósága ezen tanintézet követeit suppikálás végett ohajtván kiküldeni egyházkerületünkbe, erre nézve belenyugvásunkat és pártfogásunkat kéri.

Egyházkerületünk a segély gyűjthetésre szolgáló alkalmat nem akarván elzárni a tanintézetek előtt, a zilahi gimnázium követeit is szívesen fogadja, s egyházaink buzgó figyelmébe ajánlja.

104. Az akadémiai tankönyvek mikénti díjazásáról lévén szó, felmerült azon kérdés: vajjon a főtiszteletű egyházkerület által megrendelt examinatoriumok jutalmazása az akadémiai tankönyvekkel egyenlőn, vagy azoktól eltérőleg fog-e történni.

Noha kétséget nem szenved az, hogy az examinatoriumok készítése kevesebb fáradsággal jár, mint a sokkal terjedelmesb tankönyvek írása, mindazonáltal egyházkerületi kormányunk nem kíván díjaztatásuk közt különbséget tenni, hanem az examinatoriumok készítéseért is ugyanazon díjjal kívánja a szerzőket jutalmazni.

Egyébiránt tudomására jutván az, hogy ily examinatorium az egyháztörténelmi szakban már nem csak készítettett, hanem a főiskola költségén egyházkerületi kormányunk tudta nélkül ki is nyomtatott, de a főiskolai kenyvtárnoki hivatal e nyomtatott példányokat, mint olyakat, melyekről egyházkerületünknek tudomása nincs, kezelése alá venni vonakodott, oda utasítatik a főiskolai gazdasági választmány, hogy az ügyet még gyűlésünk folyamata alatt tisztába hozván, arról kimerítő tudósítást terjesztszen elő.

105. Folyó 1865. évi május 2. s több napjain Miskolcon tartott közgyűlésünkben 21. szám alatt kelt határozata által, az egyházkerületbeli egyházak középületeinek a kölcsönösség alapján, vagy ha ez kivihetlenné bizonyulna be, más, mint fenálló, vagy netalán időközben keletkezendő biztosító társulatokkal s intézetekkel szövetkezve leendő tűzkárbiztosítása tárgyában kiküldötteink munkálatokat előterjesztvén, annak egyik ágában, a kölcsönösség alapjáni biztosításnak más biztosítási módok fölötti előnyeit okadatolással kimutatva, azon meggyőződésüket fejezik ki, hogy az egyházi épületek biztosítása célszerűbben semmikép sem eszközölthetnének, mintha a protestáns egyházkerületek e végett kölcsönös társulati szövetkezésbe lépnének; ugyanazon munkálat másik ágába pedig a gyakorlati kivitelre vonatkozó alapszabályok tervezetét foglalják be.

A biztosítási ügy minden rétegébe annak alapjáig beható művel, a kitűzött vezérelvhez mind következetesen, mind szerencsésen oldván meg kiküldötteink feladatokat, ezért, valamint a közérdekű ügy szeretetétől áthatott azon buzgalomért, miszerint a javaslat előterjesztésére kitűzött határidőt be nem várva készíték el munkálatokat, kiküldötteinknek s az általuk is dicsérettel kiemelt, velök együtt sikert eszközölőleg szakértökképen közreműködött Kun Lajos s Lichtenstein József uraknak őszinte méltánylatát egyházkerületünk jegyzőkönyvileg ezenel kifejezi. Egyébiránt a kölcsönösség alapján, az olesóság és biztonság, továbbá a biztosítás útján nyerendő teljes kártalanítás szempontjából eredő anyagi előnyökhöz, az önszegélyrei képesség tudatának, s az egyházi testületek között a tervezett szövetkezés esetében előállandó szorosabb kapcsolatnak erkölcsi nyereményeit is hozzájuk számítva, nem kétkedik egyházkerületünk, egyházi épületeinek biztosítására nézve a kölcsönösségnek folyó évi május 2-ik s több napjain Miskolcon tartott közgyűlésében már felállított elvét határozattá emelve, ezennel kimondani. Ennek előrebocsátásával a kiküldöttek által előterjesztett javaslatot egész terjedelmében

magáévá téve, azt az egyházkerületbeli egyházaknak, az illető egyházmegyei kormányzások útján tudomásokra juttatni rendeli, meg lévén győződve egyházkerületünk, hogy egyházainak előjárói, sőt minden értelmesebb tagjai nem szorosán kötelességszerűleg, de lelkek meggyőződéséből eredő teljes buzgalommal fognak az egyházhíveknek netalán elfogultabb részére is akképen hatni, miszerint a kölcsönösség alapjáni biztosításnak életbeléptetéséhez a kényszerűségnek még csak árnyékától is mentten és sietve járulandanak hozzá. Továbbá a kölcsönös biztosítás létrejöhetségének főfeltételét az összes protestáns egyházkerületekkel vagy azok valamelyikével leendő társulati szövetekezés képezvén, a mai napon elfogadott küldöttségi javaslat s minta gyanánt bemutatott alapszabályok a magyar honi s erdélyi testvér egyházkerületekkel a csatlakozásrai felhívás mellett, azon megkereséssel rendeltetnek közölni, miszerint jelen ügyben teendő intézkedésekre nézve az alább kinevezett bizottmányyal sziveskedjenek magokat érintkezésbe tenni.

A kölcsönösségnek mai napon elfogadott elvén alapuló biztosítás eszméjének minél nagyobb körü és mérvü népszerűsítését eszközölő intézkedések, valamint annak gyakorlati oldalához tartozó mindennemü előkészületek megtétele, a jelen közgyűlés elébe bemutatott alapszabály tervezetnek mind alakszerűleg, mind kimerítőleg leendő átdolgozása, nem különben a csatlakozásokat kijelentendő egyházkerületekkel, egyházkerületünk részéről meghatalmazott közeg gyanánt esetről esetre leendő érintkezés a javaslatot és alapszabálytervet előterjesztő bizottmány köréhez utasittatik. Mely bizottmánynak folyó évi május 2-án tartott közgyűlésünkből főtiszt. szuperintendens Zsarnay Lajos és alsó-borsodi segédgondnok tekintetes Szathmáry Király Pál urak elnökök alatt kinevezett tagjaihoz u. m. Kun Bertalan, Kun Lajos, Misley Károly, Mocsáry Lajos, Szathmáry Király György, Szücs István, báró Vay Béla, urakhoz Hegedüs László, Szentpéteri Sámuel, Futó Dániel, Vattay Károly, Évva András, Lovász Miklós, Miklós Gyula, Szücs János urak pótlólag ezenel kineveztetnek, eljárásuknál más szakértő egyének közremunkálását is igénybe vehetendők lévén. Egyébiránt azon reményét fejezi ki egyházkerületünk, miszerint már legközelebbi őszi közgyűlésünk alkalmára, buzgó és érellyes eljárásuk eredménye gyanánt, jelen nagy fontosságú ügynek jelentékeny mozzanataról fog egyházkerületünk imént kiküldötteitől értesítést nyerhetni.

106. Olvastatott a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanácsnak 1865. február 6-án, 6870. szám alatt kelt leirata, melylyel tudomásra juttatja, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint az újabb időkben némely protestáns, névvel a debreceni, sárospataki és kecskeméti jogi tanintézetek nyilvánossági joggal már felruháztattak, az 1850. és 1855. évi szabályrendeletek értelmében, csak az álladalmi jogakademiát megillető azon kedvezmény, mely szerint a magyar királyi helytartótanácsnak előlegesen kikérendő engedélye mellett magántanulókat fölvehetnek érvényes, és vizsga alá bocsáthatnak, az említett jogintézetekre is, az 1865. évi január 12-kéről 22153. szám alatt kelt királyi udvari rendelettel kiterjesztendőnek találtatott, azon nyilvános kikötés mellett azonban, hogy azok mindazon követelményeknek, melyek a fenálló szabályoknál fogva az álladalmi jogakademiáktól megkivántatnak, tökéletesen megfeleljenek; u. m:

1. A magántanulásra engedély csak a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács-tól adathatik.

2. Az engedély csak kivételesen és oly tanulóknak adatik meg, kik a nyilvános leckék hallgatásában különös viszonyok által akadályozvák.

3. Az ebbeli folyamodások az érettségi bizonyítvánnyal, továbbá a rendes lakhely és az engedmény indokolására szolgáló kivételes körülmények kimutatásával fölszerelendők, és a tanév kezdete előtt jókor benyújtandók.

4. A magán tanuló a felvételi könyvbe beirandók, és az évi iskolai tudósításokba külön rovat alatt a kormányzékeni engedély kelte és száma kitétele mellett foglalandók.

5. A magántanulók ugyanazon módon és időszakokban tartoznak vizsgát tenni, mint a nyilvános tanulók.

6. A vizsgálati díjak valamint a nyilvános, ugy a magántanulóktól sem járnak.

7. A tanulmányi idő összevonása és a vizsgáknak rövidebb idő alatti letétele a magántanulóknak semmi feltétel alatt meg nem engedhető.

8. Az iskolai bizonyítványban azon körülmény, hogy a magántanulásnál a rend szabályok megtartattak, kiemelendő és különösen a kormányzékeni engedély kelte és száma kiteendő.

9. Az ezen feltételek szigorú megtartásának mellőzésével kiállított iskolai bizonyítványok államérvényesekül el nem ismertetnek.

Ezen leirat azon megjegyzés mellett vétetik tudomásul, miszerint tartalmáról érdeklött tanintézetünk elnöki uton annak idejében már értesítve volt. Egyébiránt kijelenti egyházkerületünk, hogy a jelen felső rendeletben érintett tanulók irányábani tandíjakra nézve eddig fenállott határozatát továbbra is érvényben kívánja tartani.

107. A gimnáziumi tanári kar ez iskolai év folytán is tapasztalván, hogy a gimn. tantervet a meglevő tanerőkkel keresztül vinni lehetetlen, hivatkozva a főtiszteletű egyházkerület folyó év május 2. s több napjain Miskolcon tartott gyűlésében hozott azon határozatra, miszerint a tudomány és korigényeknek engedve a szabad tanulás és tanítás elvét diadalra juttatá, és ez által az akadémiai előadásokat egyetemi színvonalra emelni ohajtja:

Miután ugyanekkor mint előzményt föltételezte azt is, hogy ifjainknak a gimn. oktatás és nevelés folytán a szellemi műveltségnek azon fokára kell emelkedniök, hogy az érettségi vizsga után képesek legyenek egy részről a tudomány mélyebb buvárlatába ereszkedni, más részről kellő önismerettel és biztos tapintattal megválasztani tudományos pályájuk jövő irányát, a gimnáziumi tanítás, mint az egyetemes emberi műveltség alapiskolája elé pedig épen ezen nemes cél van kitűzve, felhívja a főtiszteletű egyházkerület atyai gondoskodását arra, hogy miután már 1862. évben Kaposon tartott gyűlésében a gimnáziumi tanárok számát 10-re emelte, s ugyancsak múlt évi sárospataki gyűlésében a gimnáziumi tanári kar előterjesztésére, a történet és magyar irodalom tanítására egy szaktanár beállítását elhatározta, azonban ezen határozat mindeddig életbe nem léptetett, ezt mielőbb végrehajtatni, egyszersmind az algimnáziumban is a mennyiségtan és természeti tudományok tanítására egy szaktanár beállítását elrendelni méltóztassék.

Miután a tanerők szaporítása főiskolánk különben is minden oldalról igénybe vett pénztárának újabb terhelhetése nélkül nem történhetik, nehogy a kívánt tanárok azonnali beállítása által a pénztárra oly újabb teher rovassék, melyet a későbbi fenakadás nélkül meg nem bírhatna: egyházkerületi kormányunk alapos ösmeretet ohajtván magának szerezni a pénztár jelenlegi állásáról, kötelességévé teszi az iskolai igazgatóságnak s a pénztárnoki hivatalnak, hogy jövő őszi közgyűlésünkre kimerítő tudósítást terjesszenek fel a pénztár állásáról. Amnyit azonban előlegesen is kimond, hogy ha a pénzerő engedendi, két póttanárnak, egy rendes tanár évi fizetését köztük megosztva, beállítását kilátásba helyezi, sőt hogy az érezhető hiányokon addig is segítve legyen, ideiglenes póttanárul a többek által ismert, s szép tulajdonainál fogva hathatósan ajánlott Tarnóczy Tivadart ezennel kinevezi 500 frt. évi fizetés mellett, miről is kinevezett egyén jegyzőkönyvileg értesíttetni rendeltetett.

108. Az 186⁴/₅. évi alamizsnapénzek összeszámítására és szabályos kiosztására küldetnek: Lovass Sámuel tornai, Átányi József abauji, Szentpéteri Sámuel gümöri, Szabó Endre ungi esperesek, nem különben Lovász Miklós és Szathmáry Király Pál urak, oly utasítással, hogy jelentésüket még a gyűlés folytán adják be.

109. Évva András úr a sárospataki tagosítási ügyben főiskolánk érdekeinek képviselésével lett megbízatása folytán előterjeszti: a sárospataki határbeli közönséges földterületek mindenki által ohajtott elosztásán kívül, a városi ötezerholdat tevő erdősegre nézve két külön egymással ellentétben álló követelés fejlett ki, némely birtokosok ezen erdőket továbbra is a közönség címe alatt kívánván hagyni, azon nevezetes szempontból, miszerint a város közönségét terhelő s eredetét még a megváltásból vett 250,000 frnyi közös adósságnak, vagy az ettől szabadulás tekintetiből tervezett s kieszközlési tárgyalás alatt lévő 300,000 forint kölcsönnek a közös regale jövedelmekkel együtt kielégítő közös biztosítékát képezze, a birtokosoknak kisebb része mindent felosztani és a terhekben is aránylagosan osztozni ohajtván; továbbá előterjeszti a város vagy is közbirtokosság egyetemének főiskolánkhoz intézett azon kérelmét, hogy a kért és eszközlés alatt lévő 300,000 forint kölcsönnek a főiskola 19,600 forint kölcsöne elébe leendő bekebelezése engedtetnék meg, mind erre nézve egyházkerületünk nézetét, illetőleg utasítását kijelentetni kérvén:

Egyházkerületi közönségünk elébe a városi ötezer holdat tevő erdőség-

ből az előterjesztés szerint főiskolánkra háramló illetőséget tárgyazólag intézett kérdésre nézve: mindazon szempontból, miszerint a tagosítással foglalkozó városi község s főiskolánk között a birtoklási közösség tekintetiben eddigelé s kezdettől fogva fenállott jó viszony továbbá is fentartassék, mindannál fogva mivel az előterjesztésből kitünőleg az erdőknék külön tagokra osztásával s birtoklásával a városi közhitelre nézve a haszonvételek aránylagos együttélvezésében maradni addig is, míg a törlesztés meg nem történik, ajánlatosabbnak mutatkozik, miután az adóssági terheknek egyetemlegessége miatt, ha minden birtok felosztatnék s némely birtokosok által a birtokrészekre eső teher netalán rögtön lefizettetnék is, főiskolánknak a hitelezők által leendő föloldoztatása épen nem remélhető, kijelenti egyházkerületünk, hogy főiskolánknak a Sárospatak városa határabeli ötezer hold erdőségben foglalt illetménye közös kezelés alatt továbbra is meghagyatik, mint eddig, ezután is fajzasi jogát évenként birtokaránylag használván. A város vagy is a közbirtokossági egyetemnek azon kérelmét illetőleg, miszerint a részéről kieszközlés alatt lévő 300,000 frt. kölcsönnek főiskolánk betáblázott 19,600 frt. követelése elébe leendő táblázása engedtetnék meg, mind azért, mivel jelen kérdésben főiskolánk mint hitelező, egyszersmind mint kölcsönvevő is van érdekelve, mind különösen azért, hogy Sárospatak városa adósságai mennyiségét tetemesen meghaladó biztosítékkal bír, ezen kérelmet azon kijelentés mellett teljesíti egyházkerületünk, miszerint arra nézve, hogy a Sárospatak városánál künn lévő kölcsöntőkéjét a Sárospatak városa részéről fölvenni célzott kölcsönösszeg megnyerése után visszaveendő-e, vagy pedig Sárospatak városánál meghagyja, ez úttal nem határoz. Egyébiránt főiskolánk ez oldalról érdekeire különösen felügyelni jelentést tevő Évva András ur továbbá is és ujlag megbizatik, az ez ügyben történeudókról jelentése annak idejében elvártnán.

110. Olvastatott az egyházkerületi papvizsgáló választmány, folyó év július hó 4—8. napjain Sárospatakon tartott működéséről beadott jelentése, mely szerint választmány a folyó év május hó 2. és következő napjain Miskolcon tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve 18. pontja alatt módosított vizsgálati rendszabályok értelmében járván el: a vizsgálatnak következő eredményét mutatja fel.

I. Első, vagy is bekebelezési vizsgát tettek: július 4, 5, 6. napjain.

1. Belényessy Lajos bábonyi tanító: első,
 2. Buda János poroszlói tanító: első,
 3. Somody János keresztesi tanító: első,
 4. Abloncy Pál, szederkényi tanító: kitünő,
 5. Igaz József, monoki tanító: első,
 6. Vadászy István, noszvaji tanító: kitünő,
 7. Ifjabb Lenkey Pál, sajó-vámosi tanító: első,
 8. Lipták Bertalan, végzett theologus: kitünő,
 9. Apostol Gyula, végzett theologus kitünő,
 10. Vladár József, végzett theologus: első,
 11. Erdélyi Sándor, abarai tanító: első, általános osztályzattal.
- Összesen 11-en.

II. Második, vagy is lelkeszi képességi vizsgát tettek, július 8, s 9. napjain.

a) A tornai egyházmegyéből.

1. Benkő Gáspár, szilicei segédlelkész: első,

b) A felsőborsodi egyházmegyéből.

2. Eperjessy Ferenc visnyói segédlelkész: első,
3. Szabó József, edelényi segédlelkész: első,

c) Az alsóborsodi egyházmegyéből.

4. Molnár Pál, miskolci elemi tanár, és segédlelkész: első.
5. Farkas József, tiszánánai segédlelkész vizsgája kielégítőnek nem találtatván, ismétlésre utasított.
6. Vattay István, sajtó-keresztúri segédlelkész: kitűnő.

d) Az abauji egyházmegyéből.

7. Pédery Ferenc, alsóvadászi segédlelkész: kitűnő,
 8. Szántay István, szépsi segédlelkész: első osztályzattal. Azonban, az első vizsgájáról, az új szövetségi magyarázatból nem lévén osztályzata, s jelenben sem lévén azt képes kipótolni, kipótlására határidőül engedtetett a jövő évi szeptélnapi közvizsgák ideje szabad tetszésére hagyatván e pótvizsgáját Patakon, vagy Miskolcon tehetni le, addig vizsgái bizonylata ki nem adatik.
 9. Péter János, cécei segédlelkész: kitűnő,
 10. Kovács Sámuel, devecseri segédlelkész: kitűnő,
 11. Vécsey Pál, tornyosnémeti segédlelkész: kitűnő, általános osztályzattal.
- Összesen 11-en.

A két vizsgára előállott tehát összesen 22-egyen. Kik közül 9 kitűnő, 12 első osztályzatot nyert, 1 pedig a kellő mértéket meg nem ütven vissza utasított.

Kik is vizsgájukról nyert s alakszerűen kiállított bizonylataikat kezeikhez vévén: a választmánynak az elnökség által tolmácsolt buzgó áldás és szerencse kívánatai mellett további pályájukra elbocsáttattak.

A mindkét rendbeli vizsga menetéről, lefolyásáról szóló, s a vizsgáltak illető bizonylataik kivonatát tartalmazó bővebb és részletesebb jegyzőkönyv a jegyzői hivatal által szuperintendensi hivatalunknak az egyházkerületi levéltárba letétel végett megküldendő.

A jelentés tudomásul vétetvén s vizsgáló választmány törvény- és szabályszerű eljárása teljes méltánnyal találkozáván, a vizsgálatról vezetett bővebb és részletes jegyzőkönyv szuperintendensi hivatalunknak megküldetni, s levéltárunkba letéetni határozatott.

111. Olvastatott a felsőborsodi egyházmegyében kebelezett dédesi egyház folyamodványa, mely szerint előterjeszti: hogy a folyó év március hó 23-án törvényes formák megtartása mellett eszközölt papválasztásuktól, azon oknál fogva, mert a papi földek után járuló adófizetést a díjlevelbe beigtatni elmulasztotta, az egyházmegyei kormány a törvényes megerősítést megtagadta. S hogy bár az egyház, a folyó év ápril hó 26-án Borsodon tartott kisebb gyűlésben, az eddigi papi földek adóját, a tagosítás előtt birt föld arányában jövőre is fizetni késznek nyilatkozott: a kívánt megerősítést meg nem nyerhette; kéri azért a főtiszteletű egyházkerületi kormányzókat, hogy egyházukat szabad hívási joga élvezetében meghagyni, s törvényes választását megerősíteni méltóztassék.

Folyamodó egyház kérelme, a mennyiben az egyházmegye előtt tett nyilatkozatában a papi földek után járuló adófizetése iránti köteleességét beismerte, eléggé indokoltnak találtatván: az általa eszközölt papválasztás, az egyházmegye előtt okmányilag is beismert kötelezettség biztosítéka mellett megerősítettik.

112. Egyházkerületi ügyész Horváth Antal úr, hivatkozva arra, hogy a főiskolánkat érdeklő ügyekről jelentését a közelebbi főiskolai számvényvőszékre és egyházkerületi közgyűlésre beadta, előterjeszti, hogy jelentésének beadása óta, a Tóth Lajos volt miskolci nyomdász csődtömege elleni perre vonatkozólag azon változás jött közbe, miszerint új perügyelő s tömeggondnok választatott, s a választmány kiegészítése eszközöltetett, továbbá a néhai Donga János örökösei elleni pört tárgyazólag az egyenes adósak vagyonának az egyházkerületi követelés fedezésére elégtelen volta miatt, a Donga János tartozását átvállalt Somossy István ellen vétetett a végrehajtás fogamatba.

Ezen hivatalos jelentés tartalma azon hozzátétellel vétetik tudomásul, hogy mind az abban tüzetesen érintett, mind minden egyéb a jelentést tevő ügyész ur elővitale alatt álló ügyeknek egyházkerületünk érdekeinek megfelelő befejezését egyházkerületi ügyészünk eszközölni igyekezzenek.

113. Káhuicky Károly ügyvéd úr egyházkerületünknek a Begontina-Szirmay Ferenc féle s főiskolánknak a Kozma Károly féle csódtömeg elleni követeléseiben lévőtől szóló hivatalos jelentését előterjesztvén, bemutatja egyszersmind a Vadnay György ur által szülőiről átvállalt követelés tekintetében Vadnay György ur által aláírt szabályszerű kötvényt.

Ezen jelentés tartalma tudomásul vétetvén, jelentést tevő ügyész úr oda utasított, hogy a bemutatott kötvénynek telekkönyvileg mielőbb leendő bekebelezését eszközölje.

114. A főiskolai gazdasági választmány jóváhagyás végett fölterjeszti határozatát, melyet kazsui földbirtokos Pílisi Zsigmond úrnak azon kérvénye folytán hozott, melyben a kazsui 12. szám alatti telekjegyzőkönyvben $\frac{c}{n} - \frac{s}{n}$ sorszám alatt főiskolánk javára bekebelezett hatszáz forint tőkeösszegre nézve a bekebelezésnek akként leendő megengedéseért folyomodik, miszerint ezen összeget az általa az osztrák földhitelintézetől fölveendő ötezer forint megelőzné.

Főiskolánk pénztárából kölcsön csupán és egyedül első helyeni betáblázás mellett adáthatván, folyamodó kérelme csak azon esetben teljesíthető, ha a kölcsönveendő összegből főiskolánkat kielégítendő. Egyébiránt, folyamodó célját az által is elfogván érhetni, ha főiskolánk részére zálogjoggal terhelt ingatlanjairól a szóban forgó hatszáz forint összeget más valamely, de minden esetre nevén írva lévő ingatlanra elsőhelyen keblezteti által, az ellen egyházkerületünknek észrevétele fen nem forog.

115. Beadja a gazdasági választmány Dr. Heiszler József egyháztörténeti kézi könyvéről szóló kimerítő jelentését, melyben előadatik, miszerint említett kézikönyv 500 példányban nyomtatott ki, még pedig mind első, mind második kötete. Az első kötet kiállítás költsége tesz 332 o. é. frt. 90 krt. A második köteté pedig 291 frt. 90 krt. összesen 624 frt. 80 krt. A mi illeti a példányokat, azok részint az alkönyvtárnoknál, részint Bódogh Kálmán szénior, és Forster Rezső nyomdásznál és a főraktárban vannak. Egyébiránt szerző ur akként nyilatkozik munkájára nézve, hogy mivel a főtiszteletű egyházkerület folyó év május havában tartott gyűlésében az akadémiái tankönyvek díjazására nézve hozott határozatával nincs megelégedve, könyvét a főiskolának nem adhatja át, hanem annak példányaikat akként kívánja kezelteni, hogy míg azokból a nyomdai költségek a főiskolának visszatérülnek, kezelje azokat a főiskola, azután pedig saját kezelése alá veendő azokat.

A jelentés első része tudomásul vétetett; annak második részére nézve kinyilatkoztatott, hogy Dr. Heiszler József tanár ur kérelmébe tankönyvének kezelésére nézve egyházkerületi kormányunk bele nyugszik, utasítván a gazdasági választmányt s a könyvtárnoki hivatalt az illető példányok átvételére, s azoknak a nyomtatási költségek lefaragásáig leendő pontos kezelésére.

116. Nyomdai pénztárunknak több ezerre menő adósságai lévén kint, az eladás végett kiosztott tankönyvek után részint egyeseknél, részint könyvtárosoknál, mely körülmény nyomdai pénztárunk tetemes kára nélkül tovább ekként nem maradhat.

Kötelességévé tétetik a gazdasági választmánynak s a könyvtárnoknak, hogy ezen adósságok behajtása iránt mielőbb erélyesen intézkedjenek, s eljárásuk eredményéről a jövő főiskolai számvetésére kimerítő jelentést terjeszzenek elő.

117. Olvastatott az egyházkerületi pénzkiadó választmány folyó év július hó 5. napján Miskolcon tartott ülése jegyzőkönyvének kivonata, mely szerint a miskolci takarékpénztárba elhelyezett hollandi alapítvány tőke évi kamatainak hová fordítására nézve véleményét terjeszti elő.

S ennek folytán felolvasatott a miskolci egyháztanács kérvénye is, melyben előterjesztvén: hogy a mennyiben a kebelében létező három leány- és egy négyosztályu elemi főiskolán kívül, még egy nyolc osztályu teljesen szervezett népes gimnáziumot tart föl részint a buzgó alapítók által időnkint tett hagyományi összegek kamataiból, de nagyobbára saját erejéből a hívek évenkénti áldozatkészségéből; az erre szükségelt költségek fedezése reá nézve már már elviselhetlenné vált; kéri egyrészt a gimnáziuma javára szolgáló segély-gyűjtést az egyházmegyékben az eddiginél nagyobb sikerrel eszközöltetni; másrészt pedig a hason-

lag jótékony célu hollandi segély-pénzből csekély díjjal ellátott gimnáziuma tanárai fizetésének javítására egy bizonyos összeget elrendeltetni.

Egyházkerületi kormányunk nevezett pénzkiadó választmányának azon véleményéhez, miszerint az érintett tőkének kamataiból a miskolci gimnáziumi és sárospataki előképezde évenként segélyeztetnék, szíves részvétellel óhajtana járulni; de a mennyiben a hollandi alapítványbéli segélyzést annak rendeltetése és célja szerint többnemű, nagyobbára inség által okozott szükségletek vehetik időnkint nagymérvben igénybe, választmány véleményét egészen nem oszthatja. Miért is az alapítvány több fontos céljainak, s jövőre is messze kiható jótékonyosságának szem előtt tartása mellett, az abból teljesíthető segélyezést akként kívánja eszközölni: hogy annak kamatai egy harmada évenként tőkésítettven, két harmadának segélyként kiosztására nézve, az egyházkerület magának esetenként szabad kezét tartva fenn, az részint az egyesek, részint intézetek legégetőbb szükségéi enyhítésére fog fordíttatni; abból jelen esetre, a miskolci gimnáziumi tanárok fizetésének javítására 100 frt. ajánltatván föl. A nevezett gimnáziumnak jövőben nagyobb mérvben segélyezésére pedig az esperesi hivatalok minden lehető s legcélravezetőbb eszközök alkalmazására, valamint arra is fölhivati határozatnak: hogy az egyházmegyénk kebelében létező, s ilyenmű segélyezésre legméltóbb egyes egyházakat s hivatalnokaikat időnkint az egyházkerületi kormányzéknek körülményes leírás mellett ajánlják.

118. Az abauji egyházmegye folyó év április hó 4, 5, s 6. napjain Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének, a lelkészével meghasonlott zsujtai egyház ügyében 9. szám alatt hozott ítélete s ezzel kapcsolatban a nevezett egyháznak, ugyanez ügyben fölterjesztett fellebbezési nyilatkozata beadatván:

A mennyiben a fellebbezési folyamodvány kellően fölszerelve nincs: szükséges kiegészítés végett az illető egyházmegyei kormányzékhez visszatéttetik, s a kellő fölszerelvényekkel ellátva legközelebbi őszi közgyűlésünkre ujjlag fölterjesztetni határoztatik.

119. Alsóborsodi helyettes esperes Prágay Lajos ur hivatalos fölterjesztése szerint, az egri református leány egyház a folyó évben segélyezés végett hirdetendő tárgyak közzül kimaradván.

Ezen leány egyház a folyó évi miskolci tavaszi közgyűlés jegyzőkönyve 94. száma alatt hirdettetni határozott tárgyak közé pótlólag beiktatni határoztatik.

120. Olvastatott a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács 14,602. sz. alatti leirata, s ahoz mellékelten az egyházkerületben divatozó külön nemzetiségek nyelvén, e tápdíjas rokkant katonák létszámának nyilvántartásáról, s illetékeik fölszámításáról szóló, és az egyházkerület minden lelkészeivel közlendő ideiglenes utasítás.

Mely is főtiszteletű szuperintendens ur által kellő módon és időben közzététtetni határoztatott.

121. Olvastatott a sárospataki főiskolai vizsgáló és számvevő küldöttség 1865. január 23. napjától, február hó 4-ig tartott gyűlésének jegyzőkönyve, különösen annak következő pontjai:

42. A főiskolában egy betegsegélyző egylet alakulása helybenhagyás és pártolás végett fölterjesztetvén.

Helyben hagyatik s kellő részvétellel pártoltatik.

55. Az akadémiai tanárikar azon előterjesztésére nézve, mely szerint nevezett testület az akadémia, gimnázium, és képezde lényegére való tekintetből az említett intézeteknek, belkormányzat és fegyelem tekintetiben, önálló szabadtérieni működhetést kér, s ez ügyet küldöttség a felügyelő bizottmány útján egyházkerületünkhöz fölterjesztetni kívánja.

Az összes tanári kar ez ügyben munkálatának tárgyalása legközelebbi őszi közgyűlésünkre áttéttetik.

56. A múlt 1864. év szeptember hó 10-én tartott köziskolai szék jegyzőkönyvének 4. pontja szerint, a köziskolai szék jegyzőjének választása alkalmából előállott nehézség akként enyésztetvén el: hogy ideiglenesen a jegyzőkönyv tovább vitelére egy esküdt diák lón megbizva, s ez iránti véleményét az iskolai szék jelen gyűlésünkre fölterjeszteni lévén utasítva.

Az érintett köziskolai szék jegyzősége iránt tett ezen ideig lenes intézkedés, a főiskolai kormányzati rendszabályok és fegyelmi törvények célbavett legközelebbi átnézéseig helyben hagyatik.

59. Bakó Dániel hosszas gyöngékedése miatt a tanítási kötelesség alól ideiglenesen fölmentett VI. osztálybeli vezértanárnak, az iskolai szék által tanórai betöltésére nézve tett intézkedése, s a megnevezett tanársegédek díjazása iránt hozott határozata, jelesen a 17 óráért 200, a 9 óráért pedig a rendes tanársegédi díjba egy egy óráért 10 frt. alapittatván meg: Helyben hagyatik s megerősittetik.

65. Az énekes könyv újítása tárgyában kinevezett bizottmány által megalapított elvek, számvevőszék által is elfogadtatván, s a munkálat a főtiszteletű egyházkerület elé terjesztés tekintetiből bővebb kidolgozás végett ajánltatván:

A választmány által megalapított s a számvevő és vizsgáló egyházkerületi küldöttség által is elfogadott és ajánlott elvek egyházkerületi kormányunk által is elfogadtatnak, s a munkálat legközelebbi őszi közgyűlésünkre beáratik.

122. Főiskolánk hittanhallgató ifjai hivatkozva arra, miszerint más iskolák szupplikánsai azon iskola által, melynek érdekében fáradoznak, a bejött tiszta jövedelem egyötödével jutalmaztatnak fáradságukért, hivatkozva tovább arra, hogy a szupplikáció folytán begyűlt összegből általuk addig húzott tizedrész uti költségeiket is csak némi részben fedezi, magokat a szupplikáció összes jövedelmének egyötödében kérik részesíttetni.

Folyamodóknak mind méltányosnak mind igazságosnak talált kérelmök teljesíttetni határozatott, azon nézet kijelentése mellett, miszerint eljárásukban kettőzött buzgalmat és erélyt tanusítva igyekezendenek kiérdemelni, miszerint jelen határozat jótékonyasága reájok jövőre is kiterjesztve maradjon.

123. Olvastatott a rimaszombati egyháztanácsnak gömöri esperes Szentpéteri Sámuel úr által előterjesztett azon nyilatkozata, miszerint a rimaszombati egyház, jövő őszi lelkészavatási gyűlésünket az azzal járó terhek elvállalása mellett szives készséggel elfogadja.

Említett egyháztanácsnak nyilatkozata szives készséggel fogadtatván, jövő őszi közgyűlésünk helyéül Rimaszombat, a gyűlés határnapjául pedig szeptember hó 17. napja tűzetett ki, miről is a rimaszombati egyháztanács jegyzőkönyvileg értesíttetni rendeltetett.

124. Sárospataki lápos Lácay Szabó Károly úr azon folyamodványára, miszerint a sárospataki kommasszált malomkőbányabeli társulat azon 210 frt. passiv adóssága, melylyel a Vay-Mocsári alapítványnak, valamint azon 1680 frt. adósság is, melylyel a sárospataki főiskolának tartozik, miután közte és a bányatársulat közt létező haszonbéri szerződésnél fogva ezen adósságok kifizetése neki tétetett kötelességévé, pontos kamat fizetés mellett ruháztatnék át ő reá, — határozatott:

Hogy szabályos kötvény kiállítása, s első helyen leendő betáblázás mellett, folyamodó kérelme megadatik, utasíttatván a főiskolai gazdasági választmány, hogy ezen átruházást fenn álló szabályaink szerint eszközölje.

125. Olvastatott a reformált egyetemes tanügyi bizottmány folyó év junius 12—14. napjain Pesten tartott értekezletének jegyzőkönyve, melynek

4. száma alatt jelentetik, hogy Perthes Jusztus gothai művésznél Magyarország térképe bevégzés pontján áll, s jövő iskolai évben az már használatba is vétethetik: ugyanezért Dr. Ballagi Mór, Szőnyi Pál, és Göncy Pál urak felkérettek, hogy ha a térképek Gothából meg fognak érkezni, a készletet Osterlamm Károly könyvkereskedő urnak legyenek szivesek átadni, felhatalmaztatnak egyszersmind arra is, hogy ha a szükség úgy kívánná, a Perthes ur által megszabandó árhoz, mérsékelt kezelési százalékot is számítván, a példányok bolti árát határozzák meg.

5. sz. a. A népiskolai közlöny programja, a debreceni 1864. évi június 20-án tartott értekezleten közlé levén téve, miután a bizottmány örömmel értesült azon buzgó érdekeltségről, mely a szóban levő folyóirat iránt a közönség részéről minden oldalról nagy mérvben nyilatkozott, semmit nem kételkedve a felől, hogy a főtiszteletű egyházkerületek e megindítandó közlönnyt nemcsak erkölcsi támogatásban fogják részesíteni, hanem ha szükség leend, anyagi áldozattal is járulnak annak létrehozásához, fedezvén a netalán bekövetkező hiányt a kiállítás költségeinél, a népiskolai közlöny megjelenése iránt oly rendelkezés tétetett, miszerint ez 40 ívnyi 10 szállítmányban fog megjelenni, ára 3 frt., szerkesztői díj a mellékésekre teendő kiadások betudásával 250 frt., írói díj a folyóirat egynegyede, tehát 10 ív eredeti dolgozat után 15 forintjával 150 frt. leend. A közlöny kiadásával Árvai József és Nagy László képezdei igazgató tanárok bizattak meg, oly utasítással, hogy a folyóirat megindítása érdekében a további lépéseket tegyék meg.

10. sz. a. hogy a debreceni értekezlet jegyzőkönyve 17. sz. a. közzétett pályázat eredménye az lett, miszerint 8 pályamunka közül 4 bíráló ítélete szerint Árvai József képezdei tanár „ABC-és és vezérkönyve az írva-olvasás tanítására“ találtatott olyannak, mely az írvaolvasás tanítására, mind tartalma, mind rendezése, mind végre tanmeneténél fogva e célra lehető legalkalmasabb. Minél fogva ezen mű, nemcsak népiskolai használatra, hanem mint tanügyi irodalmunk ez ágában kitünő jelenség első rendű jutalomra is méltónak ítéltetett. A vezérkönyv nyomtatni fog 3500, az ABC-és könyv pedig valamint Páncél Ferenc olvasókönyve is 40,000 példányban sárospataki nyomdánkban. A példányok árának, valamint a költségeknek meghatározásával, az eddigi arány szem előtt tartása mellett az elnöki és jegyzői hivatal bizatott meg.

13. sz. a. jelentetik, hogy a két testvér egyházkerület kívánsága folytán, a könyvek kiállításának és kezelésének ekonomiája több oldalról tett ajánlás útján, e célra vállalkozott pesti könyvárus Osterlamm Károly urnak adatott át öt évre kötött szerződés mellett, mely szerződésnek eredetije főtiszteletű Török Pál szuperintendens urnak a convent levéltárába leendő betétel végett átadatott, a hiteles másolatok pedig az egyházkerületek szuperintendenseihez küldettek meg.

14. sz. a. Tiszáninneri egyházkerületünk indítványa nyomán, a népiskolai irodalom gyorsabb fejlődése érdekében a szabad verseny fogadtatván, el, erre nézve követhető javaslat terjesztetik a főtiszteletű egyházkerületek eleibe.

a) A szabadverseny útján fejlődhetnek ki az erők, ez adhat gyors lendületet az irodalomnak; azért a pályázat a jelenlegi korlátok közül kiemeltetik, s az irodalmi munkásság előtt a szabadverseny tere nyitva áll.

b) A rend érdekéből multhatlanul szükséges, hogy minden munka, mely versenyezni akar, bírálatra az egyetemes tanügyi bizottmánynak nyomtatásban, vagy kéziratban eleve beadassék.

c) A könyvek jövőre is pályázat útján fognak kiállítatni. Azon írók, kik a bizottmány által kitüzendő pályázatnál megjelennék, ha dolgozataik elfogadtatnak, részesüljenek az eddigi jutalom díjakban az első kiadásnál, a második s következő kiadásoknál pedig vegyék a tiszta jövedelem 15 százalékát. Azon írók, kik később időközben bár mikor fognak jelentkezni, az elfogadandott munkáktól vegyenek az első kiadásnál 25, minden következő kiadásnál 15 százalékot a tiszta jövedelemből. Ezek azonban köteleztetnek a munka beadása alkalmával tisztán kifejteni a maguk álláspontját, s rendszerét előadni, hogy a használatban levő munkákban, melyek azon érezhető hibák, melyeken segíteni akartak, általában mi a munka előnye a használatban levők felett, melyet a másolatok, utánzás, lényegtelen változtatások egyes pontokban nem fognak arra jogosítani, hogy elfogadtassék.

d) Az írói jog a szerző egész életére kiterjed, sőt ha előbb elhalna az, a három első kiadásnál örökösire is átmegey.

e) Ekkép lennének díjazandók a mostantól kiadandó népiskolai kézi és vezérkönyvek.

16. sz. a. A tiszáninneri és dunántúli főtiszteletű egyházkerületek felszólalása folytán, hogy az egyházkerületek részére teendő nyomdai munkák a sárospataki és pápai főiskolai nyomdák közt folytonosan sulyegyenben tartassanak, az elnökség a két nyomda által ez ideig tett kiállítások, s illetőleg azok díjmenyiségének figyelembe vétele mellett fog a megrendeléseknél intézkedni.

19. sz. a. hogy az egyet. tanügyi bizottmány legközelebbi ülését jövő 1866. évi pünköszt csonka hetében esőtörtökön fogja tartani, a következés rendje szerint tisztánimeni kerületünkben.

Ugyanez alkalommal a főtiszteletű dunántúli egyházkerület indítványt tevén az egyetemes tanügyi bizottmány üléseinek jövőben állandóan Pesten leendő tartása iránt, erre nézve a főtiszteletű egyházkerületek véleménye tisztelettel kikéretik.

Az egyetemes tanügyi bizottmánynak mindezen elsorolt határozatai s javaslatai egyházkerületünk részéről elfogadtatnak és megerősítetnek. A mi illeti a választmány üléseinek jövőre állandóan Pesten leendő tartását, ez indítványhoz egyházkerületünk csak azon feltétel alatt járul, ha ezután a főtiszteletű egyházkerületnek e bizottmányi ülésekre menendő követői, ugyanezen bizottmány pénztárából láttatnak el uti költségekkel és napi díjakkal.

126. Beadja folyó év február 1. Sárospatakon tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 7. pontja alatt megbizott főiskolai felügyelő bizottmány a főiskola által megvett régi ispotály és Rozgonyiféle beltelkek és házak, nem különben a főiskolai épület északi oldalának tervezett kiépítése tárgyában, véleményét, melyben előadatik, hogy bár a felügyelő bizottmány a tanári karral együtt teljesen meg van győződve a felől, hogy a főiskolai épületeknek célszerűbb berendezése s ujja alakítása égető szükséggé vált, minthogy azonban ez nagyobb szerű költséggel járó áldozatot kíván, komolyan figyelembe révén, hogy főiskolai, s egyházkerületi pénztáraink jelen körülmények közt ily nemű költséget teljességgel el nem bírnak, s az idő szigorúságánál fogva a kegyes jötevők adakozását sem vehetni igénybe, a főiskolai épületek északi oldalának emeletre leendő felhuzását teljességgel nem ajánlhatja, annyival is inkább nem pedig, mert szakértő építészszel is megvizsgáltatván az épületet, az is egyenesen annak ily módon leendő építése ellen nyilatkozott.

Azonban felügyelő bizottmány, főtiszteletű egyházkerület azon határozatának, miszerint a főiskolai belfunduson jövő iskolai évre öt új tanterem készíttessék és rendeztessék be, a helyszínén tartott szemle után akként hisz eleget tehetni, hogy a főiskolai új épület második emeletének délnyugoti részén az ásvány és állatgyűjtemény terme, a köztük létező természetrajzi tanteremmel együtt, akademiái tanteremmé változtatnák át, hasonlólag az új épület második emeletének nyugotészaki és keleti részén, a zeneterem mellett, és vele általellenben összesen 6 lakszobából az akadémia számára még két tanterem alakíttatnék. Az ásvány és állatgyűjtemény tóra, hasonlólag az új épület második emeletén északra néző öt szobában, a közfalakon lévő vakajtók kinyitásával helyzettrék el.

A tanítóképezde számára, a rajz- és zeneterem használata mellett megmaradna a szeniori szoba alatt levő tanterem és az új épület első emeletének északi részén azon tanterem, melyet jelenleg az V. osztály használ.

A felgimnázium tantermei lemnének a Beleznai sor emeletén a mostani III. és IV. gimnáziumi osztály töres tantermei, továbbá a mostani theologiai és természettani tanteremnek (a régi nagy hallgató terem két részre osztva). Ily intézkedések által az ó épület alsó részében 8 tanterem maradna fel, melyek ily használatra többé alkalmasak nem lévén, lakszobákul használtatnának.

A mi illeti a megvásárlott beltelkeket és házakat, miután a tervezetnél az a főcél, hogy az azokba befizetett tőke mielőbb értékesíttessék, ez csak úgy lenne elérhető, ha az ugy nevezett régi ispotály féle épületben a főiskolai ifjuság számára benlakással s magántanítással összekötött oly közétkezés rendeztetnék be, melynek díjából a kamat is fedezve lenne. Az ujkaszárnyának, minthogy ezen épület a Beleznai féle növelde helyiségeül van kitűzve, e végre tartatnék fel, s jelenleg csak az idő viszontagsága által megrongált tetőzete lenne kijavítandó.

Végre a Rozgonyiféle háznak lakhatóvá tétele ajánltatik.

Egyházkerületi kormányunk osztva a felügyelő választmány azon véleményét, miszerint a régi iskolai épületnek emeletre leendő felhuzása, oly tetemes költséggel járna, melyet főiskolai pénztárunk jelenleg meg nem bírna, elfogadja a bizottmány azon véleményét, melyet a mulhatlan szükségelt tanteremek előállítására nézve javasol, azon hozzáadással azonban, hogy ha a szükség kívámmá, e célra a téli gimnasztika helyisége s természettan tanárának lakhelye is abból leendő kiköltözködésével felhasználható lesz. E tervezet haladóktalan, még az aratási szümidőbeni kivitele a gazdasági választmányra bizatik.

A régi ispotálynak s új kaszárnyának, bár mint ohajtandó volna is azokat mielőbb értékesíteni s haszonhajtó állapotba tenni, építését egyházkerületünk jelenleg elhalasztja; rendeltetésök céljára nézve azonban már régebben kimondott nézete szerint felügyelő bizottmány azon véleményével, hogy ott egy nagyobb szerű tápintézet rendeztessék, s a Beleznaiánum felállítassék — egyetért, s hogy e célhoz jelen intézkedésünk által is közeledés történjék, a felállítandó tápintézetre nézve elhatároztatott, hogy a főiskolai igazgatóság annak teljesen kimerítő s azt a közönséggel minden oldalról alaposan megismertető programját mielőbb elkészítvén, juttassa a közönség tudomására, egyszersmind intézzen felszólítást a szülékhez, hogy vállalkozzának gyermekeik ezen tápintézetbe leendő beadásának biztos ígéretével e nagyobb, s úgy főiskolánkra, mint az ifjuságra nézve sok áldást ígérő intézmény mielőbbi létrehozását gyámolítani.

A Beleznai féle növelde ügyét illetőleg, miután ennek mielőbbi létrehozása is egyházkerületünk főohajtásai közé tartozik, azonban e cél kivitele is tetemes áldozatot, sőt bizonyos tekintetben az ennek jótékonyágát élvezni ohajtó szülék részéről némi előleges biztosítékot kíván, egyházkerületi kormányunk abban álapodott meg, hogy mielőtt ezen nagy horderéjű intézet létesítését megkezdené, ennek már készen levő programja is közzététessék, s az intézet megalapítása s fentartathatásának költsége pontosan kiszámítatván, az ehhez mérsékelt részvényeknek jobb módú hitsorsosaink által leendő elvállalása utján tétessék kísérlet ezen intézet létrehozása iránt. Hogy pedig ezen jótékony cél kiviteléhez már eleve is a lehető legnagyobb sükert köthessük, tisztelettel felkéretik főgondnok ur ő nagyméltósága, hogy ezen különben is főiskolánk sorsát oly hön ölelő nemes szívében fogamzott indítványt, a Beleznai növelde sorsát ápoló kezei közé vevén, ennek felállithatására célzó ezen határozatunknak ohajtott sükert szerezni méltóztassék.

Egyébiránt felügyelő bizottmánynak a leégett ispotály falainak befedése, s a Rozgonyi ház lakhatóvá tétele iránti intézkedése, a főiskolai lakszobák s tantermek minél tisztábban leendő tartása iránti javaslatokkal együtt jóváhagyatnak, azon egynek kivételével, hogy a kórházat továbbra is eddigi helyiségén kívánja egyházkerületünk megtartani.

127. A francia nyelvmesteri állomás sárospataki főiskolánkban több idő óta üresedésben levén, ezen hiány mindinkább érezhetőbbé kezd válni.

Több oldalról nyilvánult ohajtás szerint azért mielőbb betöltendőnek határoztatott ezen állomás, s erre nézve is főgondnok ur ő nagyméltósága felkérendő, hogy egy ezen állomásra alkalmas egyén nyerhetősére nézve Pesten a sikeres lépéseket megtenni méltóztassék.

128. Kódi Beniamin, noszvalyi segédlelkész folyamodik, hogy ha a legközelebb május 2-án Miskolcon tartott gyűlésben érvényre emelt új lelkészválasztási mód szabályaival összeegyeztethető lenne, engedné meg a főtiszteletű egyházkerület, hogy ő mint az alsó-borsodi egyházmegyében legidősb, s már húzamos idő óta szolgáló káplán, az Igriciben megüresedett egyházba, eadigi mód szerint időtöltőül rendeltetnék be.

Folyamodó kérelme a lelkészválasztás újabbi szabályaival állván ellentétben, az meg nem adathatik.

129. A „Sárospataki Füzetek“ című folyóirat 1864. évi kiállításának költségeiről szóló számadás előterjesztvén a szerkesztőség által, a 285 frt 50 kr. kiadási többletnek kifizetése egyházkerületi határozatunk szerint a nyomdai pénztárra utalványoztatott, a gazdasági választmányra bizatván, a fennmaradt példányok számba és átvétele, s lehető eladatása.

130. Olvastatott az 1864⁴/₅. évi alamiznapénzek kiosztásával s azoknak szabályozásával megbízott választmány jelentése, mely szerint a nevezett évben begyűlt alamiznapénz tesz: 363 frt. s 88 krt., melyből kiadandónak véleményez választmány 218 frt., marad tehát a főtiszteletű egyházkerület rendelkezése alá 145 frt. 88 kr. Ezen 145 frt. 88 kr. akkép véli választmány kiosztandónak: hogy a szegényebb lelkészek és iskolatanítók részére 1864⁴/₅. évben lefolyt 45 frt. 39¹/₂ kr. pótoltatnék föl annyira, hogy mint a mult évben is a segélyezendő lelkészek vennének 10, az iskolatanítók pedig 5 frt. segélyt; ehhez pedig kellene

adni a fenn kitett 145 frtból 74 frt. 60¹/₂ krt., a felmaradt 71 frt. 27¹/₂ kr. pedig a fő leánynövelde gyámolítására lenne fordítandó.

Választmány jelentését tudomásul vévén, véleménye elfogadtatik s a begyült alamizsna pénzeknek ekként szabályozandó kiosztásával a dékán megbizatik.

131. A szegényebb lelkészek s iskolatanítók részére 186⁴/₅. évben gyűlt segélyre ajánlottak az egyházmegyék részéről :

1. Abaujból, Beregszászi Sámuel restei lelkész és Lubik Imre h. tanító Bődön.

2. Gömörből, Simon Ábrahám, körösi előkönyörgő, s Droppa Sámuel, hivatal nélküli lelkész.

3. Alsó-Borsodból, Tóth József, halászi előkönyörgő és Szabó István, helynélküli iskolatanító.

4. Alsó-Zemplénből, Rác Ábrahám, zombori lelkész és Jánosi Pál olaszii tanító.

5. Felső-Borsodból, Székely Dániel, szakácsi lelkész és Tarjányi János, abodi tanító.

6. Felső-Zemplénből, Ráski Lajos, kisbári lelkész és Egyed István, izsépi tanító.

7. Tornából, Ragályi László, sz. ardói lelkész és Szabó Ábrahám, becskeházi tanító.

8. Ungból, Litteráti Sándor, minalyi lelkész és Barcsai János, nyárádi tanító.

Jegyzették: Kun Bertalan egyházkerületi főjegyző 95, 96, 102, 103, 104, 107, 108, 115, 116, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131.

Bálint József aljegyző: 97, 98, 99, 100, 101, 110, 111, 117, 118, 119, 120, 121, 130.

Apostol József, világi jegyző: 105, 106, 109, 112, 113, 114, 122.

Kiadta

KUN BERTALAN,
egyházkerületi főjegyző.

TÁRGYMUTATÓ

arra, hogy mely határozatok kiket illetnek.

A főgondnoki hivatalt 126, 127.

Szuperintendensi hivatalt 97, 120.

A testvér egyházkerületeket 105.

Egyházmegyéket 103, 107, 110, 116, 117, 119, 131.

Főiskolai igazgatóságot 121, 122, 126.

A gazdasági választmányt 100, 109, 115, 124, 129.

Esperes urakat 117.

Felső-horsodi egyházmegyét 111.

Abauji egyházmegyét 118.

Rimaszombati egyházat 117.

Dédesi egyházat 111.

Csenyétei egyházat 102.

Dr. Heiszler Józsefet 115.

Egyházkerületi ügyészt 112, 113.

Tábori lelkészt t. Márkus Lászlót 101.

Dékáni hivatalt 130.

Kódi Bénéjámint, noszvalyi s. lelkészt 128.

Ára 20 kr.